

Ватани севназији тунан олмаз!

ISSN 0134-5214

9-10

1991

Кичиндз

Афагын тәссүрәти:

— Мәнә түсүси приз верилди. Јалныз онда инандым ки, әруз вәзиннәдә јазылмыш ше'рләри бабат сөйләү билирәм.

— Бәс нијә бабат! Јохса, балача Афаг да тәвәзә-карлыг етмәји бахары!

— Багам һәмишә дејир ки, әруз дәрјадыр. Бу вәзнәдә јазылмыш ше'рләр исә онун дамларарыдыр. Сән һәлә дамларары топлајырсан.

Көзәл дејилиб. Афаг да ону баша дүшүб, олдугу кими јадында сахлајыб.

Кими билир, бәлкә, Афаг кәләчәкдә бу сәнәтин көзәл билчиси олачар.

Бунлар өз јериндә. Афаг һаггында дејиләси башга сөзүмүз дә вар.

Бир дәрәғә верилишләрин бириндә иштирак етмәк үчүн Афага сәнәријә дахил олан ше'р парчасы верилишди. Тананымыш шаирләримиздән биринин ше'ри иди. Чәкилиш заманы көрдүм ки, о, ше'ри бә'зи дәјишкликләрлә сөйләди. Инсафән орижиналда-кындан јахшы алынмышды. Она көрә дә үстүнү вурмадым. Бәлкә дә, елә-белә ше'р хатиринә јазылмыш бир бәнд инди, дәрин мә'на вә мәзмүн кәсб едирди. Бу һагда Афагын өзү илә сөһбәт етдим. О, ше'рдә етдији дәјишкликләр бағлы фикрини әсәсләндирди:

— Билирәм ки, дүз еләмәмишәм. һаггым да јох иди. Амма нејләјим, хошума кәлмирди. һәмин бәнд һаваја кедирди.

Һејрәт ичиндәјдим. Бу гыз редактор кими, нә билим тәнигдичи кими данышырды. Анчаг өзлүјүмдә она әмин олдум ки, ше'ри редактә еләмәк олар, бу

шәртлә јеничә јазмағы, охумағы бахаран Афаг кими едәсән.

Һәмин күн Афагын исте'дадынын бир сирри дә ачылды. Демә, о, һәм дә ара-сыра ше'рләр дә јазырмыш. Бир нечә ше'рини дилләјәндән сонра инандым ки, кәләчәкдә бу балача гыз һәм дә јахшы шаир ола биләр...

Сонралар ше'рләри Афаг Халидгызы имзасы илә «Савалан», «Шабран» гәзетләриндә, «Карван» журналында чап олуңду.

Афагын бир хасијәтини дә дејим. Бәлкә дә, бу, онун гәрибәлијидир. Ше'р јаза билдијини е'тираф еләмир.

— Мән көрдүјүмү, дүшүндүјүмү јазырам. Сонра башгалары ону охујанда дејирләр ки, бу ше'рдир. Күнләр, һәфтәләр өтүр, Афагын көрдүјү, дүшүндүјү мөвзулар да артыр. Доғма бакымызын көзәлликләри онун дилиндә ше'рә, нәғмәјә чеврилирди.

— Нә вахт ки јазмағы, охумағы билмирдим, китаблар мәним үчүн әйләнчә иди. Тәкчә шәкилләринә бахырдым.

Амма инди китаблар балача Афагын досту, сирдәшы олуб. Елә бил өзү демишкән, бир вахтлар нәнәсинин сөйләдији «сеһирли сандыгча»нын ачарыны тапыб.

Һәрә бир чүр көрүр дүнјаны. Дүнја исә елә һәмин дүнјадыр. Бу дүнјада балача Афагын да өз дүнјасы вар. Ше'рлә, нәғмәјә долу бир дүнја. Бу дүнјада уғурлу тәлејинә говушаг үчүн балача Афагын көрпә гәдәмләринә мубәрәк дејирки.

Ваһид ИМАНОВ.

Әзиз достлар!
Бир вахт мән сиз јашда олмушам, сизин кими мөк-тәбә кетмишәм, гәзетләри, журналлары, китаблары ачкөзлүклә охумушам. инди исә мәним алтмыш јашым тамам олуб. алтмыш һа! буна өзүмүн дә инанмағым кәлмир, һәгигәт һәгигәтлиндә галыр. өмрүмүн јарысыны, јә'ни, отуз илини «көјәрчин» журналына һәср етмишәм. сизин үчүн чохлу ше'р, поэма, һағыл, һекәјә, повест јазмышам. онларын арасында «Һе'р дағылан мунчуглар» повестимдә онунчу синифдә

ОХУЈАН УШАГЛАРЫН ҺӘЈАТЫНЫ ИШЫГЛАНДЫРМАҒА ЧАЛЫШ-мышам. инди јенә мөктәбдиләрин һәјатындан бәһс едән «Ғаранлыгдә рәнкбәрәнк ишыглар» адлы јени по-вестими битирмәк үзрәләм. көрүшүзә әлиб ош кәл-мәмишәм, бир ше'р, бир әфсанә кәтирмишәм. күн о күн олсун ки, јенә мөктәбләрә гонаг кәлим, сизинлә үзбөүз дајаныб сөһбәт едим. чүнки мән белә үнсийәти јуксәк гимәтләндирирәм.

Тоғиғ МАҺМУД.

БУЛАҒЫН МӨЧҮЗӘСИ

Әфсанә

Мешәдә, дәринликдә бүллүр кими саф, көз јашы кими дуру, һава кими шәффаф бир булаг гәјнајырды. Әтрафы азча чәкәк олдугундан баббалача бир көл јаранмышды вә бу көлүн диби јарпаглардан, дашлардан ибарәтди. Бир дә дүјмә бојда чичәкләр ағарды. Сулар азча һүндүрдән ахырды, көлдәки сулар елә гәришырды ки, ахдығы билинмир, шырылтысы ешидилмирди.

Бир оғлан кәндән һәмишә булағын јанына кәлирди. Она тамаша едир, су ичир, көзәллијинә бахмагдан дојмурду.

Бир дәрәғә мө'чүзә баш верди, оғлан диксинди, булагдан она өзү јашда гәшәнк бир гыз бахырды. Гызын додаглары тәрпәнди:

— Оғлан, хошуна кәлән нәдир!!

— Булағын тәмизлији, сафлығы...

— Бәс өзүн!! Нијә елә дејилсән!!

Оғлан тутулду, нәсә демәк истәјирди ки, гыз суларда јох олду. Кор-пешиман керијә—евә гәјитды, јујунду, тәмизләнди, сәһәри күн јенә булағын јанына кәлди.

— һә, инди нечә, тәмизәмми!!

Булагда јенә о гәшәнк гыз пејда олду:

— Јох! Үз-көзүң јумаг һәлә тәмиз олмаг дејил...

Оғланы фикр апарды. Бир нечә күн әввәл багдан алма јығдығыны јадына салды. Өзүндән балача бир нечә ушаг чәпәрдән бахырды. һәтта бири дили илә ондан алма истәди. О, ушағын сөзүнү ешитмәмәзлијә салыб, алмалары кисәјә долдурду, һеч кәсә алма вермәдән евә кетди. Нә вахт ајаға галхдығыны, көндә сары гачдығыны билмәди. Ушаглары ахтарыб тапды, һәмисына алма пәјлады. О кечә раһат јатды, тездән јенә булағын јанына гәјитды:

— Инди нечә, тәмизәмми!!

— Јох, Султан, тәмиз дејилсән һәлә...

— Нечә!! Бу гыз мәним адымы да билир!! Султан әјилди ки, сөз десин, гыз јенә суларда јоха чыхды.

Султан һәр дәрәғә кәләндә булагдан бахан гыз онун бир нөгсаныны дејирди. О да бу нөгсаныны дүзәлтмәјә, даһа јахшы, даһа нәчиб, даһа хејирхәһ олмаға чалышырды.

Бир дәрәғә бәрк туфан әсди, аләм бир-биринә дәјди, зәлзәлә дә гопду. Туфан сакитләшәндән сонра Султан мешәјә гачды, көрдү ки, булаг јенә ахыр, јенә әввәлки кими сафдыр, тәмиздир. Севинди ки, туфан, зәлзәлә онун сафлығыны, тәмизлијини әлиндән ала билмәјиб. Дүшүндү ки, инсан да дүздүрсә, сафдырса, о һәмишә бу сафлығы, бу тәмизлији горујуб сахламалыдыр, бах, бу булаг кими:

Султан гызы сәсләди, гыз көрүнән кими:

— Әлвида, Султан,—деди—Әлвида, мән даһа көрүнмәјәчәјәм. Чүнки мәним дә, сәнин дә ушағын биздән узаглашыр... Деги вә јох олду. Султан нә гәдәр сәсләдисә дә, ондан чаваб кәлмәди. Султан јенә тез-тез булага кәлир, гызы сәсләјир, амма гыз да, булаг да сусурду. Күнләр кечди, Султан бөјүдү вә гувәтли, горхмаз кәнч кими шөһрәт гәзанды.

мөктәбдә илк күн

Дүнән лал олан мөктәб,
Сүкутда галан мөктәб
Бу күн
Нечә дәјишиб, аллаһ,
Курдур шәләлә кими...
Гызлар, оғланлар күмраһ,
Јапаглар лалә кими...
Бир гыз кәлир...
О гызда
Галыр һамынын көзү...
Гыз да һејрәти көрүб,
Бахыр һејрәтлә өзү...
«Вај, нә гәшәнкләшмисән,
Сәнүбәр, күнәшмисән!»

Фотомүхбир,
дајанмыр бир,
Анчаг о гызын
шәклини чәкир...
Бу гыз көзәлдән көзәл,
Бујур, тамашаја кәл!
Баһарын додағындан,
Гызларын булағындан
Өлән, су ичән,
јол кечән,
Јенидән көзәлләшән,
О гыз гызлар ичиндә
Нечә күләр, нечә шән...
Белә көзәллијини
һәлә дүјајыр өзү...
О гызда һејран-һејран

Галыб һамынын көзү...
Оғланлар саташырлар,
Јүнкүлчә далашырлар...
Јенә дә фотомүхбир
—Чыг-чыг...
О гызы чәкир...
—«Бәсдир, әми, чәк бизи,
Бизим шәклимиз!»
Фотомүхбир ешитмир,
Елә өз ишиндәдир.
Дүшүнчәли, нискилли
Бир оғланса бајагдан,
О гызда кизли-кизли
Бахыр анчаг узагдан...

Рәссам Күндүз Әлизадә.